

Indian Summer

Så rødt kan det blive!
Foto Bente Mønster.

Af Niels Hansen, DMI

Ikke så snart er den rigtige sommer gået på hæld, før der hviskes i krogene om muligheden for 'Indian Summer'. Men hvad er Indian Summer egentlig?

Først og fremmest, så findes der ikke en accepteret, officiel meteorologisk definition - og dermed ingen vandtætte kriterier for Indian Summer. Det forhold er ophav

til en del forvirring. For når der ikke kan opstilles faste grænser for Indian Summer, så kan alle ret beset blåstemple deres egen version af fænomenet.

Centralt for Indian Summer er dog, at træerne i et større omfang bør være iklædt efterårsfarver. Er de ikke det, så taler de fleste vejrkendere om sensommer i stedet. Andre faktorer, der underbygger fornemmelsen af Indian Summer, er lavstående sol på en overvejende blå himmel, næsten vindstille og gerne lidt dis i luften.

Rent temperaturmæssigt skal vi helst op omkring de 18-20°C; men det handler mere om 'den følte temperatur' end om, hvad termometeret rent faktisk viser. Luner solen og er vinden svag nok til, at man kan gå i korte ærmer, så er det godt nok for de fleste.

Senest vi havde et massivt udbrud af landsdækkende Indian Summer med alle ingredienser var i 2005. Det efterår blev samlet set det solrigeste DMI har registreret herhjemme og tillige næstvarmest.

Offest i oktober

Traditionelt forekommer Indian Summer i Danmark i oktober, simpelthen fordi det oftest er her, betingelserne er opfyldt. Tidspunktet er imidlertid ikke så vigtigt, hvis vejr og natur spiller sammen på rette vis.

Der er altså ikke noget tidsmæssigt problem med Indian Summer allerede i september - det kræver blot tilstrækkelig udbredt nattefrost først. Og her taler vi vel at mærke om frost fra jordoverfladen og op

i 15-20 meters højde. Ellers påvirkes løvet ikke og træerne beholder deres grønne lød. Derfor har vi ikke haft (eller kunnet få) Indian Summer i september de senere år; for her er de første tegn på løvfald ikke dukket op før meget senere på året.

Indian Summer i november og sågar december kan heller ikke helt udelukkes, men ofte er det svært at drive temperaturen højt nok op til, at det 'føles rigtigt'. Den højeste temperatur vi nogensinde har målt i november er således 18,5°C og kun hvert 5. til 6. år når temperaturen over 15°C i løbet af måneden. Endnu værre står det til i december, hvor vi kun hvert 6. til 7. år når over 12°C og det absolutte maksimum er på blot 14,5°C.

Indien eller indianere?

Diskussionen om, hvor begrebet Indian Summer kommer fra, er nærmest en selvstændig gren af vejrhistorien. Den første mundtlige brug forsvinder i tågerne, men på skrift forekommer det med sikkerhed i slutningen af 1700-tallet.

En forklaring går på, at de europæiske indvandrere i det nordlige Nordamerika døbte nogle sensommer 'Indian Summer'. Det var år, hvor nomadeindianerne blev længere end normalt på grund af godt vejr. En anden forklaring går på, at de gamle indianere valgte disse perioder som jagtsæson. Blandt andet fordi det sommerlignende vejr lokkede dyrene ud. En helt tredje forklaring er mere krigerisk. Ifølge den benyttede indianerne disse perioder med godt vejr til at angribe de hvide, før vinteren satte ind.

Mange af forklaringerne rummer altså spor af indianere - forståeligt nok. Men der er dem som mener, at det stammer et helt andet sted fra - nemlig i forbindelse med gamle sejlskibe i det Indiske Ocean som tungt lastede satte kurs mod Europa. I perioder med godt vejr kunne der uden

den store risiko lastes mere og sådan en periode var netop efteråret, hvor der var rimeligt gode vejrtilstande efter sommermonsunen.

Som en indikation af det gode vejr viser mange vejrstationer i Indien netop en karakteristisk lille 'bule' af varme i efteråret, samtidig med at regnmængderne bliver mindre og mindre efter monsunen. Mange af skibene siges faktisk at have haft bogstaverne I.S. for Indian Summer stående på skroget ved stregen for maksimal last.

Efterårsfarver - værn mod insekter

Som nævnt, så er efterårsfarverne en vigtig ingrediens i oplevelsen af Indian Summer. Ofte er det den første nattefrost, som sætter gang i farveorgiet, og det sker, fordi planterne har en vigtig besked til nogen. Og de 'nogen' er insekter, der har planer om at bruge f.eks. træet som kravlegård til deres

Det er ikke kun løvet, som bidrager til farvesymfonien fra træerne.
Foto Bente Mønster.

afkom. Beskeden til skadedyrene er noget i retning af "Hold dig væk - jeg har investeret i forsvar mod de æg, du har planer om at lægge, så smut et andet sted hen".

De røde farver skulle være særligt effektive mod insekter. De stammer fra et stof, som planten producerer omkring løvfald. De knapt så effektive gule farve opstår derimod blot ved henfald og de stoffer i bladene, som træet bruger til at omdanne sollys til energi i løbet af foråret og sommeren. De røde farver kræver altså en større investering af planterne, fordi de skal produceres 'fra bunden', så at sige.

Studier af fotos fra satellitter viser for øvrigt, at de røde farver dominerer i Nordamerika, mens de gule er hyppigst i Europa. Forklaringen skulle være forskelle i antallet og aggressiviteten af de insekter, som angriber træerne, hvor vi på vores kontinent altså er sluppet for de værste. At farver på træerne rent faktisk er med til at sikre mod insektangreb underbygges af flere undersøgelser, som viser, at jo tidligere, klarere og kraftigere farvet et træ blade er - jo færre skader er der at finde på træet året efter.

Det er altså ikke alle, der finder efterårsløv smukt. For nogen er det en skov af blinkende advarselslamper. ...stof til eftertanke under en Indian Summer promenade i den danske natur.

*Rigtig Indian Summer vejr med blå himmel, svag vind og efterårsfarver på træerne.
Foto Claus Kern-Hansen*

*En Indian Summer dag er perfekt til en cykeltur i skoven.
Foto Claus Kern-Hansen*

- TJEKLISTE FOR INDIAN SUMMER:**
- Lavtstående sol
 - Lidt diset i luften
 - Stort set skyfrit
 - Svag eller ingen vind
 - Temperatur omkring 18-20°C
 - Efterårsfarver på træerne

Hjertesund opskrift

Ovnstegt sej med rodfrugtsalsa
Hovedret til 4 personer

- Ingredienser:**
 600 g sejfilet
 2 dl rasp
 2 spsk hakket persille
 1 spsk olie
 salt og peber
 400 g persillerødder
 300 g gulerødder
 2 spsk olivenolie
 2 spsk hakket persille
 1 spsk hvidvinseddike
 1 tsk dijonsennep
 Tilbehør
 1 kg kartofler og citronbåde.

Tilberedning:
 Skær fisken i 4 ens stykker. Bland rasp, persille, olie, salt og peber sammen. Mix det evt. i en blender. Vend fiskestykkerne heri. Læg dem på bagepapir på en bageplade. Stil fisken i ovnen ved 225 grader i 10-15 minutter. Skær persillerødder og gulerødder i meget små tern. Kog dem møre i letsaltet vand 2-3 minutter. Afdryp dem i en sigte. Kom ternene i en skål og vend olivenolie, persille, hvidvinseddike og sennep i. Krydr til med salt og peber i. Server fisken med salsaen, kogte kartofler og citronbåde.

Tip: Tunmoussen kan også kommes i flækkede grovflutes sammen med agurkeskiver eller serveres i små skåle.

Energi pr. person: 2500 kJ (610 kcal), kulhydrat 81 g, fedt 13 g, heraf mættet fedt 2 g, fedtenergi 19 %
 Frugt og grønt pr. person: Ca. 200 g

Foto: Hjerteforeningen **HJERTEFORENINGEN**

Hver dag er flagdag

*Dannebrogflag og vimpler
 Alle nationalflag
 Reklameflag og bannere
 Yacht- og Signalflag
 Broderi på faner
 ...direkte fra fabrik*

AALBORG FLAGFABRIK Aps
 Amalienborgvej 55 - DK-9000 Aalborg - Telefon: 98 12 43 55 - Telefax: 98 13 45 70
WWW.AALBORGFLAGFABRIK.DK